

Datum: 2026-08-14
Handläggare: Cecilia Knutsson
Diariennr: 2026.229 KS

Kommunstyrelsen

Gemensam överförmyndarnämnd mellan Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda

Ärendebeskrivning

Alingsås, Lerum och Ale kommun bedriver sedan tidigare en överförmyndarverksamhet med en gemensam tjänstemannaorganisation och Alingsås kommun som värdkommun.

Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda kommuner har kommit överens om ett förslag att från och med den 1 januari 2027 bedriva överförmyndarverksamhet genom en gemensam nämnd, Västsvenska Överförmyndarnämnden, med Alingsås som värdkommun.

För att den gemensamma nämnden ska kunna inrättas krävs att samtliga samverkanskommuner antar ett gemensamt reglemente och godkänner ett samverkansavtal. Den samlade bedömningen är att bildande av Västsvenska Överförmyndarnämnden skapar bättre förutsättningar för en rättssäker, robust och långsiktigt hållbar överförmyndarverksamhet.

Förvaltningens yttrande

Under hösten 2025 har en gemensam utredning gjorts kring förutsättningar för att inrätta en gemensam överförmyndarnämnd. I december 2025 inkom även Vårgårda kommun med en förfrågan om att ansluta till den befintliga överförmyndarsamverkan. Mot bakgrund av att en utredning om en gemensam nämnd redan pågick inkluderades även Vårgårda kommun i det fortsatta arbetet.

Alingsås, Lerum och Ale kommuner bedriver sedan tidigare överförmyndarverksamheten genom en gemensam tjänstemannaorganisation med Alingsås kommun som värdkommun. Samverkan har under flera år bidragit till att stärka kompetensförsörjningen, minska sårbarheten och skapa mer enhetliga arbetssätt mellan kommunerna. Överförmyndarverksamheten är ett område som ställer höga krav på rättssäkerhet, kontinuitet och specialiserad kompetens. Verksamheten omfattar bland annat tillsyn över gode män, förvaltare och förmyndare samt uppgifter enligt föräldrabalken och lagen om god man för ensamkommande barn.

Samtidigt står överförmyndarverksamheten inför ökade krav. Från och med den 1 juli 2026 trädde ny lagstiftning i kraft som innebär att överförmyndarnämnderna övertar vissa uppgifter från tingsrätterna, bland annat beslut om anordnande av vissa godmanskap. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har bedömt att lagändringarna kan medföra en verksamhetsökning om cirka 20–40 procent. För den planerade gemensamma nämnden motsvarar detta ungefär behovet av en ytterligare heltidstjänst.

Ett förslag till gemensamt reglemente och samverkansavtal har tagit fram, där reglementet reglerar nämndens uppdrag, ansvar, sammansättning samt arbetsformer och samverkansavtalet reglerar ekonomiska, organisatoriska samt administrativa förutsättningar för samverkan.

Kommunledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige beslutar att inrätta en gemensam överförmyndarnämnd med Ale, Lerum och Vårgårda kommuner från och med den 1 januari 2027.

Ekonomisk bedömning

En grundavgift tas ut för fasta kostnader, rörlig kostnad utifrån invånarantal och antal ärenden, samt kostnadsökning till följd av ny lagstiftning som uppstår oavsett organisationsform. Gällande arvoden till ställföreträdare och förtroendevalda ansvarar respektive samverkanskommun för egna kostnader.

Förslag till beslut

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Vårgårda kommun ska ingå i den gemensamma överförmyndarnämnden tillsammans med Alingsås, Lerum och Ale kommuner.
2. Reglemente och arbetsformer för Västsvenska Överförmyndarnämnden antas.
3. Samverkansavtal för gemensam överförmyndarnämnd mellan Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda kommuner godkänns.
4. Reglemente och samverkansavtal träder i kraft den 1 januari 2027. Därmed upphör tidigare reglemente och samverkansavtal avseende Överförmyndarsamverkan att gälla den 31 december 2026.
5. Besluten gäller under förutsättning att motsvarande beslut fattas av kommunfullmäktige i Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda kommuner.

Bilaga

Bilaga 1: Gemensam överförmyndarnämnd mellan Alingsås, Lerum, Ale och Vårgårda

Bilaga 2: Reglemente

Bilaga 3: Samverkansavtal

Beslutet ska skickas till

Ale kommun, Lerums kommun, Vårgårda kommun

Jerker Gustafsson
Biträdande kommundirektör

Cecilia Knutsson
Kanslichef och kommunjurist